

Powstaje Plan Ogólny Bierunia.

str. 2

Drogowej rewolucji ciąg dalszy.

str. 3

STYCZEŃ 1945 - wojna w Bieruniu.

str. 7-10

Milion złotych na bieruński sport.

str. 14

JESTEŚMY Z WAMI OD 1992 R.

BIERUŃ
CI PRZAJE

Rodnia

LUTY

ISSN1233-4987

Gazeta bezpłatna

rodnia@bok.bierun.pl

MAGAZYN SPOŁECZNO-KULTURALNY BIERUNIA

NR 2 (434) 2025 r.

W Walentynki najpopularniejszym wyznaniem miłosnym na Śląsku jest...

BIERUŃ CI PRZAJE

Jeśli rozum nie podsuwa wam pomysłów, jak spędzić Walentynki, posłuchajcie głosu serca. Chyba nie ma bardziej romantycznego scenariusza, niż świętowanie Dnia Zakochanych w mieście, którego patronem jest święty Walenty.

W smutnych czasach PRL obchodziliśmy trochę siermiężny Dzień Kobiet. Na szczęście w 1989 roku pożegnaliśmy „komunę”, a Polska otworzyła się na kulturowe trendy płynące z Zachodu. Na tej fali pojawiły się u nas Walentynki, które szybko stały się jednym z ulubionych świąt, a jego popularność stale rośnie. Łatwo to wytłumaczyć. Żyjemy w trudnych i niepewnych czasach. Ludzie szukają okazji, aby znaleźć źródło nadziei i pocieszenia, a nic tak nie dodaje optymizmu jak miłość, której patronem jest św. Walenty. W tę historię idealnie wpisuje się Bieruń. Decyzja z 2003 roku, aby uczynić św. Walentego patronem naszego miasta była nie tylko ukłonem wobec historycznego i religijnego dziedzictwa Sanktuarium, ale także odpowiedzią na zmieniające się, współczesne czasy.

W lutym „Bieruń Ci przaje” jest chyba najbardziej popularnym wyznaniem miłosnym w śląskich mediach, ponieważ nasze Walentynki cieszą się ogromnym zainteresowaniem regionalnych gazet, portali i rozgłośni. Przy okazji sporo mówi się o historycznych kontekstach, sięgających XVII wieku. Bierunianie o tym wiedzą, ale dla porządku przypomnijmy, że kiedyś do naszego miasta przybywali pielgrzymi prosząc o dar uzdrowienia i ta tradycja została do dziś. Co roku do Sanktuarium, popularnego Walencika, przyjeżdża

tysiące wiernych z całej Polski, a także z zagranicy. Głównie jednak św. Walenty znany jest jako patron zakochanych.

Tegoroczny, bieruński odpust i towarzyszące mu wydarzenia, zapowiadają się wyjątkowo atrakcyjnie. W programie znajdą się, m.in: tradycyjna pasterka strażacka, wigilijna procesja pod pomnik św. Walentego, bal walentynkowy, koncert piosenki francuskiej, walentynkowe malowanie kamyczków, zlot foodtrucków... i wiele innych.

Więcej informacji na str. 4-5

Bieruń idzie zgodnie z Planem

Ponad 700 gmin w Polsce nawet jeszcze nie zaczęło prac nad Planami Ogólnymi. W tym gronie nie ma Bierunia, który do tego niezwykle ważnego dokumentu podchodzi bardzo poważnie i terminowo. Pod koniec stycznia burmistrz Sebastian Macioł podpisał umowę na opracowanie Planu.

Plan Ogólny jest nowym narzędziem planistycznym, które zastąpi obowiązujące Studium uwarunko-

wań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Każda gmina w Polsce musi go uchwalić do końca tego roku. Co się

stać, jeśli jakiś samorząd nie zdąży uchwalić Planu Ogólnego? Żaden inwestor nie otrzyma warunków zabudowy oraz

pozwolenia na budowę. Nie będzie miało znaczenia, czy wniosek dotyczy domu jednorodzinnego, szkoły, szpitala czy zakładu produkcyjnego.

Jednym słowem, Plan określi, jak będzie rozwijało się miasto.

W jaki sposób może być przebudowany układ drogowy, na których terenach można realizować inwestycje mieszkaniowe, usługowe lub produkcyjne, jakie obszary zostaną przeznaczone dla celów rolniczych lub rekreacyjnych. Plan Ogólny, podobnie jak Studium, jest podstawą dla bardziej szczegółowych dokumen-

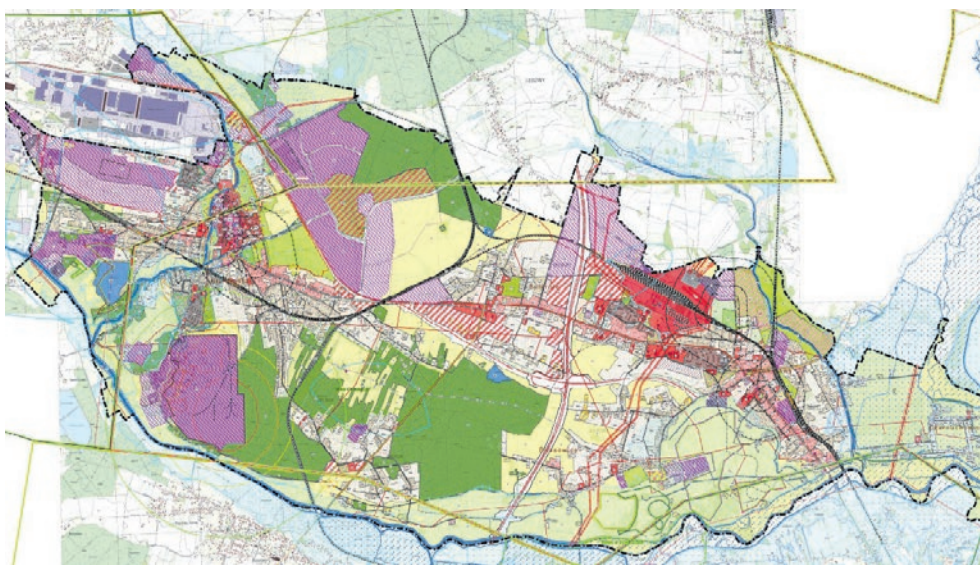
tów, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Bieruniu Rada Miejska już w maju ubiegłego roku podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego. W lipcu zlecono wykonanie Opracowania Ekofizjograficznego, czyli dokumentacji charakteryzującej poszczególne elementy przyrodnicze. Także w lipcu miasto opublikowało ogłoszenie (również na łamach „Rodni”) o zbieraniu wniosków do Planu. Można

je było składać do końca roku. Wpłynęło 130 wniosków.

Co przed nami?

Sebastian Macioł, burmistrz Bierunia podpisał umowę z Przedsiębiorstwem Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji „TERPLAN” Sp. z o.o., na mocy której w najbliższych miesiącach opracowywany zostanie Plan Ogólny. Gdy dokument zostanie sporządzony, Rada Miejska podejmie uchwałę w sprawie jego przyjęcia.

Zmiana godzin pracy Urzędu Miejskiego

Wychodząc naprzeciw sugestiom Mieszkańców oraz w celu usprawnienia współpracy z innymi urzędami, od 1 lutego 2025 r. zmieniły się godziny pracy Urzędu Miejskiego w Bieruniu. Urząd pracuje w wydłużonym czasie (do godziny 17:00) w każdy wtorek, a nie, jak do tej pory, w poniedziałek.

GODZINY PRACY URZĘDU OD 1 LUTEGO 2025 R.

Poniedziałek	7:30 - 15:30
Wtorek	7:30 - 17:00
Środa	7:30 - 15:30
Czwartek	7:30 - 15:30
Piątek	7:30 - 14:00

Burmistrz Bierunia przyjmuje mieszkańców w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godzinach 14:00 - 17:30.

W pierwszy wtorek miesiąca dyżur odbywa się w siedzibie MOPS przy ul. Władysława Jagiełły 1 (pokój C 108 - I piętro). W pozostałe wtorki - w Urzędzie Miejskim w Bieruniu (Rynek 14) w Biurze Burmistrza (I piętro). Przyjmowanie skarg i wniosków - tylko po uprzednim umówieniu się telefonicznie: **32 324 24 12**.

Drogowej rewolucji ciąg dalszy

► Jest zgoda na budowę czwartego, ostatniego odcinka S1, łączącego Kosztowy z węzłem Bieruń. Cała S1 poprowadzi z Mysłowic do Bielska-Białej.

490 mln zł
koszt budowy odcinka S1
z Bierunia do Mysłowic

MAREK WÓJCİK,
wojewoda śląski:

Cały odcinek pomiędzy Mysłowicami i Bielskiem-Białą to droga kluczowa dla rozwoju województwa. Odciąży ruch w Mysłowicach, Katowicach, Tychach, Pszczynie, ale także w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

ŁUKASZ ODELGA,
starosta bieruńsko-lędziński:

Przygotowujemy się do tej inwestycji poprzez tworzenie strategii ponadlokalnej, gdzie wspólnie z burmistrzami i wójtami przygotowujemy dokument, w którym wskazujemy projekty, które mają być kołem zamachowym dalszego rozwoju naszego powiatu.

Długość tego odcinka wynosi 10 kilometrów. Droga będzie mieć po dwa pasy w obie strony. Budowa potrwa 16 miesięcy.

Od jakiegoś czasu informujemy o inwestycjach drogowych planowanych i realizowanych, m.in. w Bieruniu. Wracamy do tego tematu, bo znów jest o czym pisać. Wojewoda śląski wydał zezwolenie dla drogi ekspresowej S1 na odcinku od węzła Mysłowice-Kosztowy do

powstającego pod Górką Bijasowicką węzła Bieruń. 10 lutego Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przekazała wykonawcy teren budowy, co oznacza rozpoczęcie prac. Inwestycję realizuje firma Budimex w trybie „projektuj i buduj”.

W tym fragmencie S1 pobiegnie od węzła Bieruń, gdzie nasza miejska ob-

wodnica połączy się z drogą, następnie pod ulicą Warszawską (DK44), wzdłuż ul. Bogusławskiego do Łędzin, gdzie powstanie kolejny węzeł (w Smardzowicach). Dalej droga przetnie połączenie pomiędzy Łędzinami Hułdunowem i Imielinem (na wysokości Starej Gaci).

„Ekspresówka” w ekspresowym tempie

Co słyhać na placu budowy drogi ekspresowej S1 w Bieruniu? Dzieje się sporo. Codziennie przebywa na nim 400 robotników, a prace idą w planowanym, czyli szybkim tempie. Przypomnijmy, że na Śląsku trwa wielka budowa drogi ekspresowej S1 Kosztowy - Bielsko-Biala. W ramach tej inwestycji w Bieruniu

powstaną dwa odcinki „ekspresówki”. Budowa pierwszego, pomiędzy Bieruniem a węzłem Oświęcim o długości ok. 2,9 km, trwa od kilku miesięcy. Przy okazji tej inwestycji powstanie również obwodnica Bierunia o długości 2,7 km. Budowa drugiego, „bieruńskiego” odcinka S1 właśnie się rozpoczęła (piszemy o tym wyżej).

Film o bieruńskiej „Betlyjce”

Muzeum Miejskie w Bieruniu zaprasza na projekcję filmu „STAROBIERUŃSKO BETLYJKA. Historia ruchomej stajenki w Bieruniu Starym”, która odbędzie się w niedzielę, **16 lutego, o godzinie 18:00** w Kinoteatrze „Jutrzenka”.

Film opowiada historię stajenki w kościele parafialnym pw. św. Bartłomieja od jej początków aż do czasów współczesnych.

Narratorami są między innymi osoby, które wraz z księdzem proboszczem Janem Trochą zainicjowały w latach powojennych ideę stworzenia ruchomej stajenki w Bieruniu Starym. Opowieść przedstawiona w filmie wspomina budowniczych stajenki, którzy przez ostatnie 70 lat tworzyli na jej potrzeby figurki, skomplikowane mechanizmy i scenię.

Wspomnienia bohaterów filmu przeplacone są fragmentami, w których zaprezentowano proces budowy stajenki.

Film powstał na zamówienie Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji), jego produkcja była wsparta przez Stowarzyszenie Miłośników 600-letniego Bierunia. Premiera filmu miała miejsce w Bieruniu Starym w lutym 2020 roku.

Autorami filmu są bierunianie: **Wiktor Nyga** (scenariusz i reżyseria) i **Gracjan Zajac** (zdjęcia i montaż).

Zakochane... kamyczki

Walentynkowe obchody rozpoczęły się w Bieruniu już 8 lutego. Grupa #kamyczki i Miasto Bieruń zaprosili, zwłaszcza młodych mieszkańców, na walentynkowe malowanie kamyczków. To nowa inicja-

tywa, która ma urozmaicić i wzbogacić obchody Święta Patrona naszego Miasta. Był to przysłowiowy strzał w dziesiątkę. W Domu Kultury „Remiza” zgromadziły się tłumy miłośników tej niecodziennej formy artystycznej ekspresji.

DWIE DEK z bieruńskimi „Cału

► **Od dwudziestu lat, w dniu świętego Walentego mieszkańcy Bierunia, goście i pielgrzymi mogą delektować się wyjątkowym przysmakiem - bieruńskimi „Całuskami”.**

O historii słynnego bieruńskiego ciastka tak opowiada **Barbara Kałamała** - była prezes, a obecnie członek Rady Nadzorczej Spółdzielni Handlowo-Usługowej JEDNOŚĆ - producenta „Całusków”:

Sięgając dwie dekady wstecz, to jest do 2005 roku, wiceburmistrz Bierunia Jan Podlesny zwrócił się do Spółdzielni Usługowo - Handlowej JEDNOŚĆ z prośbą o wyprodukowanie wyrobu ciastkarskiego nawiązującego do miejscowej tradycji i legendy (znany jest utopcowy całusek na szczęście). Pomysł, aby wyrób ciastkarski powiązać z walentynkami, wszystkim się spodobał i przystąpiono do realizacji zadania. Po drodze napotykał jednak na różnego rodzaju przeszkody, między innymi nie mogliśmy znaleźć w okolicy warsztatu odlewniczego, który chciałby podjąć się wykonania

form o kształcie ust. Dopiero zakład odlewniczy w Oświęcimiu zgodził się wykonać formy pod warunkiem dostarczenia odlewu z gipsu i w ten sposób w 2005 roku dostarczono do Zakładu Piekarniczo - Ciastkarskiego w Urbanowicach 3 formy żeliwne, każda na 6 sztuk całusków. Rozpoczęto produkcję.

Bieruńskie „Całuski” od początku były produktem niszowym, wypiekany wyłącznie na specjalne okazje - głównie na odpust ku czci św. Walentego. Wyrób od początku cieszył się dużym uznaniem i zdobył wiele nagród na targach i wystawach. Sława „Całusków” rosła i zataczała coraz szersze kręgi. W 2023 roku zlecono wykonanie form silikonowych, które umożliwiły zwiększenie produkcji. 14 lutego mieszkańcy Bierunia oraz okolic będą mogli ponownie delektować się „Całuskami”. Stoisko firmowe Spółdziel-

Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu, fot. Paweł Święs

ni JEDNOŚĆ będzie można znaleźć na bieruńskim rynku podczas odpustu ku czci św. Walentego.

„Całuski” bieruńskie to wyrób ciastkarski w kształcie ust z ciasta biszkoptowo-tłuszczowego z nadzieniem o smaku adwokatomowym. Każdy „Całusek” jest ręcznie malowany czerwoną pomadą i oprószany wiórkami kokosowymi.

Święto muzyki, miłości i francuski

W ramach obchodów walentynkowych, w niedzielny wieczór 9 lutego, w DK Gama odbył się wyjątkowy koncert „J'aime Paris” - prawdziwa uczta dla miłośników francuskiej muzyki!

Gwiazdą wieczoru była charyzmatyczna i niezwykle utalentowana **Joanna Moździan** - absolwentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, specjalizująca się w wokalistyce jazzowej. Jej aksamit-

ny głos, pełen emocji i ekspresji, w połączeniu z akompaniamentem zespołu w składzie: **Ewa Zug** - fortepian, **Remigiusz Bonk** - akordeon, **Jędrzej Łaciak** - gitara basowa, **Bartłomiej Plewka** - instrumenty perkusyjne, stworzył prawdziwie hipnotyzującą oprawę muzyczną.

W repertuarze koncertu znalazły się ponadczasowe utwory legendarnych francuskich artystek: **Édith Piaf**, **Dalidy**, **ZAZ**, **Charlotte Gainsbourg** oraz kanadyjskiej divy **Lary Fabian**.

ADY skami"

**NAGRODY I WYRÓŻNIENIA
DLA „CĄLUSKÓW” BIERUŃSKICH:**

2005 - Wyróżnienie na X Targach Spółdzielczości w Kielcach;

2006 - Najlepszy produkt targowy na IV Powiatowych Targach Przedsiębiorczości i Ekologii w Imielinie;

2009 - Nagroda targowa Złotego liścia w Imielinie;

2013 - Certyfikat Śląskiego Znaku Jakości; Nagroda „Super Smak Górnego Śląska”.

ego wdzięku

Miasto Bieruń i Parafia św. Bartłomieja Ap. w Bieruniu zapraszają na

UROCZYSTOŚĆ ODPUSTOWĄ

KU CZCI ŚW. WALENTEGO
z udziałem J.E. Ks. Bpa dra Grzegorza Olszowskiego

SOBOTA 8.02.2025

11.00-14.00 Walentynkowe malowanie kamyczków
Dom Kultury REMIZA

NIEDZIELA 9.02.2025

18.00 Walentynkowy koncert piosenki francuskiej
Dom Kultury GAMA

wydarzenia towarzyszące

CZWARTEK 13.02.2025

Sanktuarium św. Walentego:

- 10.00 Msza św. w intencji seniorów, chorych i niepełnosprawnych parafian i mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z udzieleniem sakramentu namaszczenia chorych / bp Grzegorz
- 14.00 Błogosławieństwo matek oczekujących potomstwa / bp Grzegorz
- 14.30 Błogosławieństwo dzieci / bp Grzegorz
- 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego i modlitwy ku czci św. Walentego / bp Grzegorz

Kościół parafialny św. Bartłomieja Apostoła:

- 17.00 Msza św. pod przewodnictwem i z homilią bpa Grzegorza w intencji mieszkańców Bierunia z udziałem władz samorządowych

Procesja do sanktuarium św. Walentego

- złożenie kwiatów pod pomnikiem św. Walentego
- nabożeństwo w Sanktuarium św. Walentego

PIĄTEK 14.02.2025

Msze święte w sanktuarium św. Walentego:

- 0.00 PASTERKA STRAŻACKA
- 7.00 o Boże błogosławieństwo i światło Ducha Świętego dla duszpasterzy naszej parafii oraz członków parafialnych stowarzyszeń i grup modlitewnych w intencji parafii dekanatów Tychy
- 10.00 w intencji parafii: Imielin, Chełm Śląski, Goławiec
- 13.00 w intencji parafii: Hołdunów, Górki, Urbanowice
- 14.30 w intencji parafii: Lędziny, Krasowy
- 16.00 o rozeznanie powołania przez młodzież, w intencji przygotowujących się do małżeństwa z błogosławieństwem narzeczonych
- 17.00 w intencji mieszkańców Zakościotka, pracowników oraz dobrodziejów parafii / bp Grzegorz
- 18.00 Nieszpory odpustowe i modlitwy za zmarłych / bp Grzegorz

Kościół parafialny św. Bartłomieja Apostoła:

- 11.30 Suma odpustowa pod przewodnictwem i z homilią bpa Grzegorza w intencji parafii dekanatu Bieruń

Okazja do spowiedzi św.: 6.30 – 7.30, 10.30 – 11.30, 15.00 – 16.00

- 17.00 BAL WALENTYNKOWY W DOMU KULTURY „JUTRZENKA” organizowany przez Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Katowickiej

NIEDZIELA 16.02.2025

- 18.00 Projekcja filmu „STAROBIERUŃSKO BETLYJKA. Historia ruchomej stajenki w Bieruniu Starym” / Kinoteatr „Jutrzenka”

Dodatkowe atrakcje:

- Stoisko miejskie na Rynku z walentynkowymi gadżetami
- Walentynkowa ramka do robienia zdjęć
- Jubileuszowe stoisko z bieruńskimi „Catuskami”
- Food trucki na Rynku

wydarzenia towarzyszące

Co zdecydowała Rada Miejska w Bieruniu?

JAROSŁAW MOKRY
Przewodniczący Rady Miejskiej

30 stycznia 2025 roku odbyła się kolejna sesja Rady Miejskiej w Bieruniu, podczas której tematem głównym była kultura, sport i promocja miasta.

Rada Miejska pozytywnie zaopiniowała Plan wydarzeń kulturalnych i sportowych na 2025 rok, a także plany dotyczące promocji miasta oraz współpracy z miastami partnerskimi. Wśród kluczowych wydarzeń w nadchodzącym roku znajdują się obchody 100-lecia Klubu Sportowego Unia Bieruń Stary, 100-lecia Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz 100-lecia jednostki OSP Bieruń Nowy, które gmina wesprze organizacyjnie. Miasto przewiduje również wy-

danie kolejnych edycji BIERUŃSKIEGO FUNTA oraz organizację szeregu wydarzeń kulturalnych, w tym Dni Bierunia i Dożynek, które odbędą się w dniach 6-7 września 2025 roku. Zaplanowano także Jarmark Bożonarodzeniowy oraz liczne imprezy sportowe. W ramach współpracy z miastami partnerskimi obchodzimy 20-lecie partnerstwa z ukraińskim Ostrogiem.

■ Uchwały

Podczas sesji radni podjęli również szereg uchwał, z których najistotniejsze to:

■ Wieloletni plan rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Rada zatwierdziła wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, przygotowany przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach. Na realizację inwestycji zaplanowano nakłady w wysokości 6 745 000 zł w latach 2024-2029, które będą finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa wodociągowego, odpowiadających odpisowi amortyzacyjnemu od infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Bieruń.

W 2025 roku na modernizację sieci wodociągowej zaplanowano 1,59 mln zł. W ramach prac przewidziano m.in.:

- modernizację sieci wodociągowej w związku z inwestycjami drogowymi realizowanymi przez gminę Bieruń,
- przebudowę sieci na ul. Mlecznej i Oświęcimskiej (520 mb),
- modernizację i wykup urządzeń wodociągowych (600 mb),
- modernizację odcinka na ul. Remizowej (55 mb),

Szczegółowe plany dotyczące kolejnych lat można znaleźć w treści uchwały.

■ Przystąpienie do sporządzenia zintegrowanego planu inwestycyjnego.

Radni wyrazili zgodę na rozpoczęcie prac nad Zintegrowanym Planem Inwestycyjnym dla obszaru przy ul. Władysława Jagiełły. Jest to nowatorskie rozwiązanie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Koszty opracowania planu zostaną pokryte przez wnioskodawcę. W zamian za wnioskowaną zmianę w zagospodarowaniu przestrzennym wnioskodawca sfinansuje zarówno opracowanie planu, jak i inwestycję uzupełniającą. W tym przypadku będzie to budowa przystanku autobusowego naprzeciw posesji przy ul. Władysława Jagiełły 50.

■ Pielęgnacja drzew - pomników przyrody.

Rada podjęła uchwałę dotyczącą przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających na sześciu drzewach

objętych ochroną prawną jako pomniki przyrody.

Drzewa objęte uchwałą:

- Dwa dęby szypułkowe przy ul. Chemiczków (działki nr 1253/204 i 1249/204),
 - Lipa drobnolistna przy ul. Wawelskiej 37,
 - Dąb szypułkowy na działce nr 261/11 przy ul. Barbórki,
 - Dąb szypułkowy na działce nr 404/8 przy ul. Wiślanej,
 - Wiąz szypułkowy na działce nr 55 na gruncie rolnym przy ul. Mieleckiego.
- Zabiegi pielęgnacyjne i zabezpieczające powinny zostać przeprowadzone do 15 marca 2025 r.

■ Uchylono programy „Rodzina Trzy Plus” i „Aktywni Seniorzy 60+” - mieszkańcy mają możliwość przystąpienia do Bieruńskiej Karty Mieszkańca.

Od stycznia 2025 roku na terenie Miasta Bierunia obowiązuje nowy program „Bieruńska Karta Mieszkańca”. Wobec czego uchylono programy „Rodzina Trzy Plus” oraz „Aktywni Seniorzy 60+”.

Nowy program „Bieruńska Karta Mieszkańca”, obejmuje szeroki zakres zniżek i ulg dla mieszkańców, który jest bardziej kompleksowy i dostosowany do potrzeb mieszkańców Bierunia.

Mieszkańcy mogą przystąpić do programu i wyrobić Bieruńską Kartę Mieszkańca, aby korzystać z ulg i benefitów. Karta przysługuje osobom zamieszkałym w Bieruniu, które rozliczają się z Urzędem Skarbowym w Tychach i wskazują Bieruń jako miejsce zamieszkania w deklaracji podatkowej.

■ Roczny plan prac społecznie użytecznych na 2025 rok.

Rada Miejska w Bieruniu przyjęła uchwałę dotyczącą rocznego planu potrzeb w zakresie prac społecznie użytecznych na 2025 rok. Program przewiduje zatrudnienie czterech osób do prac porządkowych i konserwatorskich w instytucjach miejskich, takich jak Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Bieruński Ośrodek Kultury oraz Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji. Uczestnicy będą pracować do 10 godzin tygodniowo, otrzymując wynagrodzenie w wysokości 12,20 zł za godzinę. Celem programu jest wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz poprawa estetyki przestrzeni publicznej.

■ Skarga na Dyrektora Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w zakresie funkcjonowania basenu przy Szkole Podstawowej nr 3 w Bieruniu.

Biorąc pod uwagę rekomendację Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która szczegółowo zbadała sprawę, Rada Miejska odrzuciła skargę, uznając ją za bezzasadną.

Skarżący podnosił kwestie związane, m.in. z ograniczoną dostępnością basenu w weekendy, komercjalizacją obiektu oraz brakiem aktualnych informacji na stronie internetowej.

Skarżący został poinformowany o decyzji.

Więcej szczegółów, w tym pełne treści uchwał, dostępnych jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej: BIP.bierun.pl.

Zaproszenie do kontaktu z radnymi

Rada Miejska w Bieruniu zachęca mieszkańców do zgłaszania swoich sugestii i problemów bezpośrednio do radnych ze swoich okręgów.

Dyżury Przewodniczącego Rady Miejskiej, **Jarosława Mokrego**, oraz Wiceprzewodniczącej **Aleksandry Wagstyl** odbywają się w każdy wtorek w godz. 15:45-17:30 w Ratuszu (pokój 108). Aby umówić wizytę, należy skontaktować się pod nr tel. **32 324 24 19**.

Dzień Babci i Dziadka u seniorów

Dzień Babci i Dziadka jest czasem, kiedy możemy Dziadkom sprawić wiele radości i okazać im wdzięczność za miłość, cierpliwość, okazywane serce, dobre rady, wspólne zabawy, czy też za wsparcie. Dla seniorów największym prezentem jest pamięć i poświęcony im czas.

Korzystając z okazji święta Babci i Dziadka, w Dziennym Domu „Senior+” pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wolontariusze oraz uczestnicy zajęć przygotowali dla seniorów przedstawienie pt. „Rzepka” J. Tuwima, które wywołało dużo radości u widzów.

Po przedstawieniu, przy słodkim poczęstunku wszyscy dzielili się wspomnieniami o swoich dziadkach.

Dodatkową niespodziankę dla seniorów przygotował Węgłokoks Energia NSE z siedzibą w Tychach. Delegacja Spółki odwiedziła seniorów w Dziennym Domu „Senior+”

i w ramach realizowanej przez nich misji Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, przekazała Babciom i Dziadkom upominki z okazji ich święta.

Seniorów, którzy chcą miło spędzić czas w gronie przyjaciół, serdecznie zapraszamy do Dziennego Domu „Senior+”, ul. Chemiczków 139.

Informację o działalności i zasadach zapisania się do Dziennego Domu można uzyskać dzwoniąc pod numer 32 708 04 94, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 15.00.

Przeczytajcie uważnie ten tekst. Nie tylko z ciekawości, ale także ku przestrodze. Prezentujemy świetny artykuł autorstwa historyka **PIOTRA KNAPCZYKA** z Muzeum Miejskiego w Bieruniu. Wiele z zawartych w nim informacji publikowanych jest po raz pierwszy. Na końcu tekstu autor zamieścił ważną prośbę do Czytelników „Rodni”.

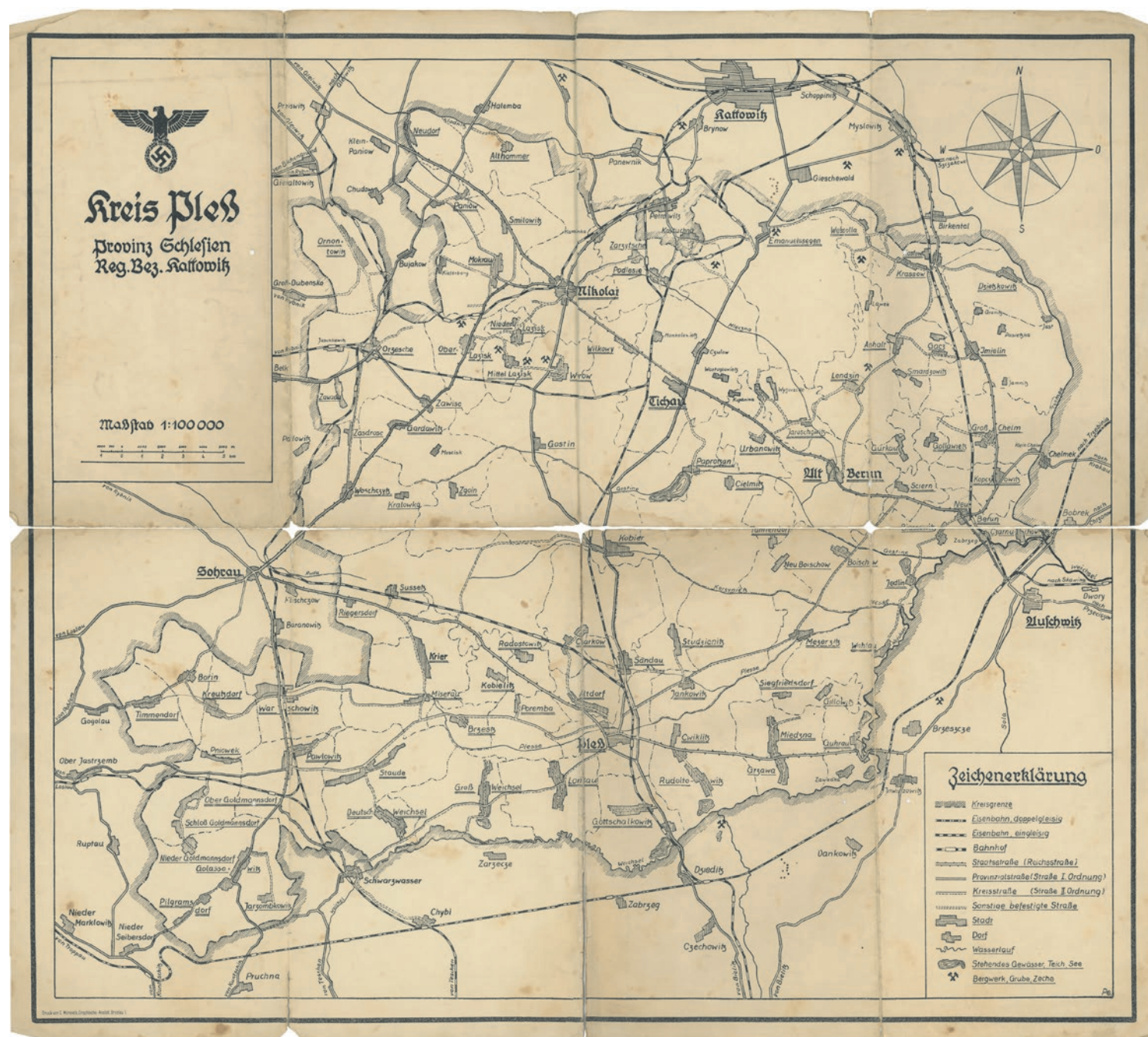

STYCZEŃ 1945

- wojna w Bieruniu

W 2025 roku mija 80 lat od tragicznych wydarzeń stycznia 1945 roku. Wtedy to wojna z całym swoim bestialstwem zawitała do Bierunia. Przez okres PRL w historiografii określano to mianem „wyzwolenia”, dziś wiemy, że z prawdziwym wyzwoleniem nie miało to wiele wspólnego. Artykuł opisuje wydarzenia, które miały miejsce na terenie dzisiejszego miasta Bierunia. Należy podkreślić jednak fakt, że w roku 1945 Bieruń nie był jednym organizmem miejskim, a na tym obszarze funkcjonowało kilka mniejszych miejscowości.

Celem niniejszego artykułu jest odtworzenie wydarzeń stycznia 1945 roku. W pierwszej części poruszony został problem przygotowań do obrony czynionych przez niemieckie władze i nastroje społeczne panujące na terenach Bierunia. Ponadto opisana została ewakuacja niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz w zakresie obejmującym tereny dzisiejszego miasta Bierunia. W części kolejnej opisany został

■ Mapa Kreiss Pless, mapa ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji).

■ Schron obserwacyjny linii B-2 Stellung w Czarnuchowicach, fotografia z Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji).

przebieg walk Armii Czerwonej z oddziałami Wehrmachtu od linii Wisły i Przemszy, aż do zachodniej granicy Bierunia Starego. Ostatnia rzecz, której poświęcono uwagę to straty pośród mieszkańców miasta, poniesione bezpośrednio w wyniku walk oraz zbrodni dokonywanych przez żołnierzy radzieckich.

Zainteresowanie historyków tym tematem było dotychczas fragmentaryczne. Sprawy ogólne i administracyjne opisane zostały przez prof. **Ryszarda Kaczmarka**. Temat „marszu śmierci” nie był dotychczas w historiografii Bierunia szerzej poruszany. Jeżeli chodzi o kwestię walk na terenach Nowego Bierunia fundamentalną pozycją jest tekst autorstwa **Janusza Misia**. Przebieg działań wojennych w Bieruniu Starym opisali w swoim artykule **Roman Golus** i **Ryszard Sapek**. Ustalenie strat pośród cywilów nie było by możliwe gdyby nie prace ks. **Jana Trochy** (ówczesnego administratora parafii pw. św. Bartłomieja w Bieruniu Starym, świadka wydarzeń) oraz **Henryka Ganobisa** i **Alojzego Lyski** dotyczące Bierunia Nowego.

Baza źródłowa wykorzystana w niniejszej pracy jest niejednorodna. Ważnym źródłem były materiały archiwalne przechowywane w archiwach parafialnych, a także Centralnym Archiwum Ministerstwa Obrony Federacji Rosyjskiej (zdigitalizowane). Informacji niespotykanych w opracowaniach i źródłach dostarczyły wspomnienia mieszkańców Bierunia i uczestników „Marszu śmierci”.

Przygotowania

Widmo zbliżającej klęski III Rzeszy widoczne było już na terenie miasta w roku 1944. Mimo że linia frontu znajdowała się wtedy jeszcze dość daleko, do miejscowej ludności dochodziły wiadomości o kolejnych klęskach Wehrmachtu. Silny efekt psychologiczny wywoływały również alianckie bombardowania sąsiedniego Oświęcimia. Przygotowania do ewakuacji tego terenu niemieckie władze powzięły już latem. Opracowany został plan, który zakładał natychmiastowe opuszczenie tego terenu przez urzędników po podaniu przez gauleitera (od 1941 roku gauleiterem i nadprezydentem pro-

wincji Górny Śląsk był **Fritz Bracht**) hasła „Goldfisch”. We wrześniu zastępca Brachta **Rudolf Metzner** wydał kreisleiterom polecenie stworzenie list osób zdolnych do noszenia broni i na ich podstawie rozpoczęcia poboru do Volkssturmu. Kreisleiterem na powiat pszczyński (Kreis Pless), w którego granicach leżały miejscowości tworzące dziś Bieruń był w tamtym czasie **Paul Makosch**. Poszczególne oddziały Volkssturmu podlegać miały również kreisleiterom. Centralne dowodzenie tymi oddziałami spoczywało w każdej prowincji na barkach Komisarza Obrony Rzeszy, którym na mocy Rozporządzenia o Komisarzach Obrony Rzeszy i standaryzacji administracji gospodarczej z 16 listopada 1942 r. stawał się gaulaiter. Ze względu na chorobę Fritza Brachta dowodzenie Volkssturmem na terenie prowincji Górny Śląsk przejęli SS - Oberfuhrer **Otto Muller-Haccius** oraz **Walter Springorum**. Z upływem czasu następowała intensyfikacja działań przy budowie fortyfikacji obronnych. Do pracy stawiać się musieli mieszkańcy z własnymi łopatami bądź kilofami. Ludność podchodziła zarówno do pracy przy umocnieniach jak i służby w Volkssturmie w sposób jednoznacznie negatywny. Zauważały to także niemieckie władze, w tym burmistrz i Orstgruppenleiter w Bieruniu Starym **Willi Gruning**. Mimo to budowa postępowała - budowano głównie lekkie fortyfikacje ziemne. Na budowę bardziej zaawansowanych nie było już sił ani środków, ale przede wszystkim czasu. Nowy Bieruń ze względu na swoje położenie w widłach Wisły i Przemszy miał duży potencjał obronny. Z tego powodu przez te tereny poprowadzono pozycję B2 (B2 - Stellung), na którą składały się linie okopów wzmocnionych małymi schronami obserwacyjnymi (Kochbunker) oraz rowami przeciwczołgowymi. Do obrony planowano wykorzystać również istniejące już zabudowania mieszkalne i gospodarcze. W Bieruniu Starym linia obrony została oparta o groblę dawnego Wielkiego Stawu Bieruńskiego oraz Górę Chełmeczki. W koronie grobli wydrążono okopy i stanowiska strzeleckie, ulica Krakowska została wysadzona na wysokości wejścia na groblę, natomiast na Górze Chełmeczki wykorzystano w głównej mierze doły, z których dawniej pozyskiwano kopaliny.

Na początku stycznia 1945 roku nastroje ludności były już bardzo niespokojne.

Powszechną panikę potęgowała propaganda Trzeciej Rzeszy kreowana przez **Josepha Goebbelsa**. Czerwonoarmiści przedstawiani byli jako nieludzkie, bestialskie stworzenia żądne krwi za wszelką cenę. Rozpowszechniały się informacje o morderstwach, gwałtach i rabunkach dokonywanych przez sowieckich żołnierzy. Często informacje te nie były przesadzone - Rosjanie faktycznie dopuszczali się najgorszych zbrodni. W związku z powyższym wiele osób zdecydowało się na ucieczkę przed nadciągającą Armią Czerwoną. Na Śląsku nastroje były podzielone; panika objęła głównie rodowitych Niemców, działaczy partyjnych i przedstawicieli lokalnych władz, rodzima nieaktywna politycznie ludność wyrażała pogląd, iż będą potrzebni w powojennej rzeczywistości, gdyż prężny górnośląski przemysł będzie musiał pracować. Obawiano się głównie gwałtów, kradzieży i samych walk.

Ewakuacja obozu koncentracyjnego KL Auschwitz - Marsz śmierci.

W drugiej połowie stycznia przez miejscowości tworzące dziś Bieruń przeszła kolumna ewakuacyjna obozu KL Auschwitz. Więźniowie pilnowani przez funkcjonariuszy Waffen SS wyruszyli pieszo z Oświęcimia, przekroczyli Wisłę w Nowym Bieruniu, następnie przeszli przez Ściernie do Bierunia Starego. Byli to głównie więźniowie KL Auschwitz z podobozów Monowitz i Birkenau w liczbie około 14 tysięcy. Niestety źródła nie pozwalają jednoznacznie wskazać daty przemarszu - opracowania i relacje podają rozbieżne daty. Z całą pewnością miało to miejsce między 13 a 24 stycznia. W Bieruniu Nowym w dniu 13 stycznia miał zostać zastrzelony niezdolny do dalszego marszu więzień, a jego ciało zakopane w przydrożnym rowie. Dotychczas nie udało się jednak ustalić dokładnych okoliczności tego zdarzenia, również miejsce pochówku ww. nie jest znane. Tak wspominał te wydarzenia **Wiktor Tkocz**: *W nocy z 17 na 18 stycznia zarządzono zbiórkę. Ustawiono nas czwórkami, wydano po kawałku chleba, puszkę konserw na czterech więźniów oraz koc. Z Brzezinki wyruszyliśmy o 7:00 bądź 8:00 rano. Kolumna nasza liczyła około 1000 osób. Prowadzono nas w kierunku Oświęcimia. Gdy zatrzymaliśmy się na dworcu, dołączono do nas innych więźniów i ruszyliśmy dalej, przez Bieruń, w kierunku Mikołowa.*

W Bieruniu Starym, prawdopodobnie 24 stycznia, SS-mani oddzielili z maszerującej kolumny 10 więźniów, a następnie umieścili ich na bieruńskim posterunku żandarmerii. Więźniowie następnie zostali załadowani na samochód ciężarowy należący do fabryki „Lignoza” i przewiezieni na teren nieczynnej cegielni w pobliżu drogi do Łędzin.

Tam więźniowie zostali zamordowani strzałem w potylicę, a ich ciała zakopane na miejscu.

Zbrodnia ta wyszła na jaw dopiero w listopadzie 1945 roku, kiedy to bawiące się na tym terenie dzieci odkryły zwłoki. Szczątki zamordowanych przeniesiono na cmentarz w Bieruniu Starym. Uda-

ło się również ustalić tożsamość niektórych więźniów: **Izaaka Aleksandrowicza**, **Józefa Czwartasza** (Czwartosza), **Edmunda Oporskiego**, **Fajwela Majzela** (Meizela) oraz **Józefa Zeligi**. Przy ciele J. Zeligi odnaleziono list od rodziny o bardzo wymownej treści: *„Drogi mężu, już w niedługim czasie zobaczymy się, wojna jest na ukończeniu, przyjeżdżaj, nie mam już dłużej siły żyć bez ciebie, dzieci dorastają... Tatusiu, zrobiliśmy ci ciepły sweter, tęsknimy za tobą, liczymy dni powrotu...”*. Kolumna więźniów natomiast skierowała się w stronę Mikołowa. Warunki były bardzo złe - wielu więźniów było skrajnie wycieńczonych i nie byli w stanie iść dalej.

Tak wspomina to JÓZEF TABACZYŃSKI więzień KL Auschwitz III - Monowitz, uczestnik marszu:

18 stycznia 1945 roku zaczęto wyprowadzać więźniów w marsz ewakuacyjny. Przed odejściem wydano suchy prowiant - chleb i trochę margaryny [...]. Więźniów wyprowadzano z obozu pięćsetkami. Ja wyszedłem z ostatnią grupą [...]. Maszerujący piątkami więźniowie pilnowani byli przez esesmanów, którzy szli po bokach kolumny. Esesmani uzbrojeni byli w ręczne karabiny i karabiny maszynowe [...]. Za Bieruniem zaczęliśmy spotykać ciała więźniów leżące z boku drogi. Byli to ci, którzy ginęli od kul esesmańskich jako niezdolni do dalszego marszu. Od czasu do czasu słychać było strzały [...]. Wydarzenia te opisał również ks. Jan Trocha: *„Strasznym przeżyciem dla Bierunia był przemarsz jeńców cywilnych i wojskowych z oświęcimskiego obozu koncentracyjnego. [...] Żydów słabych wleczono na kółdrach, za miastem zastrzelono i rzucono do rowu. Prowadzono wtedy, m.in. dr. Cichego, byłego polskiego lekarza powiatowego pszczyńskiego rodem z Bierunia. Prowadzono także i głównych kapoków odzianych i wyżywionych wspólnie, w ekwipowaniu i odznakach raczej przypominających gauleiterów aniżeli jeńców. Nastąpił przemarsz rosyjskich jeńców wojennych, bardzo nędznych i ostro pilnowanych oraz Anglików i Amerykanów, butnie maszerujących. W nocy przemaszowało jeszcze około 20 000 jeńców cywilnych wszystkich narodowości, stosunkowo jeszcze dość silnych i niezmęczonych krótkim marszem, śpiewających pieśni we wszystkich językach świata. Noc była tak ciemna, że nie jeden zdołał uciec. Uciekali jednak i niektórzy SS-mani, dowodem tego były ich mundury rozrzucone po drodze i polach. Wszystko to maszerowało na Tychy - Mikołów - Rybnik. Mówią, że w Rzędówce prawie wszystkich wybito [...]”*. W Leszczynach-Rzędówce faktycznie dokonano zbrodni. SS - mani rozstrzelali tam kilkuset najbardziej wycieńczonych więźniów. Reszta jednak skierowała się dalej, m.in. do obozu Gross-Rosen.

Walki Armii Czerwonej z Wehrmachtem.

Widok kolumn więźniów działał piorunująco na lokalną ludność. Dodatkowo Armia Czerwona znajdowała się już blisko. 12 stycznia rozpoczęła się operacja wiślańsko-odrzańska. Był to początek ofensywy, w wyniku której wojska radzieckie dotarły na tereny Bierunia. Starcia poprzedziła ewakuacja władz i działaczy partyjnych. W odróżnieniu od Dolnego Śląska, ewakuacja ludności była tutaj dobrowolna. W godzinach porannych 25 stycznia podano hasło do ewakuacji. Jeszcze tego samego dnia wieczor-

■ Schemat działań bojowych radzieckiego 106 korpusu strzeleckiego, mapa z TsAMO RF, mapy, f. 417 op. 10564 d.1170.

rem pierwsze jednostki radzieckie dotarły na linię Przemszy. Tereny dzisiejszego Bierunia leżały w rejonie działania I Frontu Białoruskiego, dowodzonego przez marszałka **Iwana Koniewa**. Na linii Przemszy oddziały niemieckiego 11 Korpusu Armijnego toczyły walki opóźniające - 26 stycznia radzieckie korpusy 15 i 106 rozpoczęły forsowanie tej rzeki. Niemieckie działania pozwoliły na powstrzymanie natarcia do kolejnego dnia. 27 stycznia żołnierze Armii Czerwonej częściowo przełamali niemiecki opór, walki przeniosły się w rejon skrzyżowania dzisiejszych ulic Warszawskiej i Wawelskiej oraz linii kolejowej. Tam walki stały się bardziej zacięte, doszło nawet do walki bezpośredniej (na bagnety). W nocy Niemcy wycofali się i miejscowość została zdobyta przez 106 Korpus Strzelecki. Straty nie są dokładnie znane. Prawdopodobnie zginęło około 150 żołnierzy radzieckich i około 80 niemieckich. Poległych pochowano na cmentarzu przy Kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa. Tymczasem walki przeniosły się do Bierunia Starego. Od 21 stycznia znajdowali się tam żołnierze niemieckiej 97. Jäger-Division. Rozlokowani byli od Wągorzela, wzdłuż rzeki Mlecznej, poprzez Groblę, aż do Jajost.

Sztab dywizji zorganizowano w Ratuszu, natomiast dowódca dywizji generał Friedrich-Carl Rabe von Pappenheim kwaterował w jednej z miejskich willi.

28 stycznia nad ranem Rosjanie rozpoczęli ostrzał artyleryjski miasta, po jego rozpoczęciu miasto opuścił gen. **von Pappenheim**. Pociski trafiały w okolice Grobli i zabudowań miejskie. W gotowości do szturmego czekały już pułki 304. Żyto-

nierskiej Dywizji Strzeleckiej, która zgrupowana była w Małym Chelmie. 812. Pułk Strzelecki rozpoczął natarcie od wschodu. 809. Pułk Strzelecki, wraz z kolumną czołgów 152. Brygady Pancernej idąc od strony Łędzin okrążył miasto od północy wyprowadzając atak na niemieckie tyły. W wyniku oskrzydłającego ataku Wehrmacht ponosił duże straty. Podczas manewru Niemcom udało się trafić dwa lub trzy rosyjskie czołgi w okolicach kapliczki przy ul. Oświęcimskiej, lecz nie powstrzymało to natarcia. Niemieccy żołnierze znaleźli się w rozpaczliwej sytuacji. Pozostawieni na pewną śmierć często walczyli do ostatniego naboju. Niektórzy próbowali ratować się ucieczką na Chelmecki, gdzie bronili się jeszcze ich koledzy, jednak pokonanie zaśnieżonych pól pod rosyjskim ostrzałem dla wielu skończyło się śmiercią. Do godziny 14.00 czerwonoarmiści zdobyli miasto. Około godziny 14.30 pozostali przy życiu żołnierze niemieccy wycofali się w stronę Świerczyńca. Po ustaniu walk miasto usłane było ciałami poległych żołnierzy, głównie niemieckich. Zwłoki znajdowały się nawet na placu kościelnym. Poległo przynajmniej 176 żołnierzy Wehrmachtu. Liczba ta może nie być ostateczna, wielu z nich mogło zostać pochowanych w miejscach o których wiedza nie przetrwała do dziś. Armia Czerwona poniosła mniejsze straty, według różnych wersji poległo 54 lub 55 żołdatów. Liczba ta jest niepewna, gdyż podczas prowadzonej w 1951 roku ekshumacji wydobyto 81 ciał, które przeniesiono do Pszczyny. Nieścisłość ta najprawdopodobniej wynika z faktu funkcjonowania w jednym z bieruńskich domów radzieckiego szpitala polowego - zmarli na skutek ran mogli być później chowani razem z poległymi w walce o miasto.

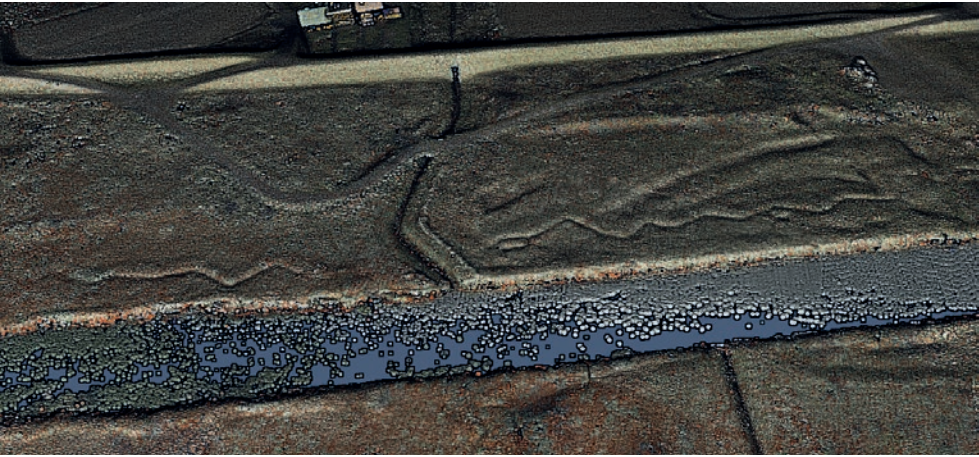
Straty wśród mieszkańców i straty materialne.

Walki poniosły za sobą również ofiary wśród lokalnych mieszkańców. Miejscowa ludność została sterroryzowana przez czerwonoarmistów, którzy dopuszczali się zabójstw, kradzieży i gwałtów. Z ich rąk zamordowanych zostało wielu Ślązaków. Szczególnie bezkarni żołdaci czuli się w niewielkich miejscowościach. Jeśli ktoś chciał ich powstrzymać, był bity lub mordowany. Wiele osób zginęło przez przypadek, głównie dzieci, które nie rozumiejąc zagrożenia bawiły się pozostałymi po walkach minami, granatami, bombami i pociskami. W Bieruniu Starym zginęli: **Maria Hachułowa** (zastrzelona przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Małgorzata Kasprowska** (trafiona pociskiem artyleryjskim), **Józef Góralczyk** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Rozalia Hycz** (zastrzelona przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Ludwik Urbańczyk** (trafiony pociskiem artyleryjskim), **Helena Sojka** (dziecko, zabita przez granat), **Paweł Sęczek** (Syncek) (dziecko, zabity przez minę), Reinhold Jagoda (dziecko, zabity przez minę), **Franciszek Biolik** (wypadek - nieuważne obchodzenie się z granatem), **Zygmunt Klimza** (dziecko, przejechany przez pojazd wojskowy), **Jan Bielas** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Tomasz Kucz** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Józef Przyłucki** (spalił się w domu trafionym przez pocisk), **Łucja Simonowa** z dzieckiem (wybuch bomby lotniczej), NN mężczyzna, NN kobieta. W Bieruniu Nowym: **Krzoska Herbert** i **Anna** (zginęli w trakcie walk), **Maria Jaromin** (zginęła w trakcie walk), **Józef Hybiorz** lub **Chybiorz** (zginął w trakcie walk), **Piotr Mateja** (zginął podczas walk),

Jan Jeż lub **Jesz** (zginął w trakcie walk, postrzelony przez żołnierza Armii Czerwonej), **Piotr Magiera** (ranny w trakcie walk, zm. w szpitalu w Rajsku z powodu odniesionych obrażeń), **Piotr Plewniok** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Robert Bogacz** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Augustyn Walus** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Józef Czulak** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Agnieszka Kruk** (zastrzelona przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Józef Chrostek** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Jakub Pastuszka** (zastrzelony przez żołnierzy Armii Czerwonej), **Czesław Knaszewicz** (dziecko, zginął w eksplozji miny), **Stanisław Jęczynek** (dziecko, zginął w eksplozji miny), **Maksymilian Gonszcz** (dziecko, zginął w eksplozji niewypału), **Ludwik Hermyt** (dziecko, zginął w eksplozji niewypału), **Władysław Ochman** (dziecko, ranny w eksplozji niewypału, zm. w szpitalu w Oświęcimiu z powodu odniesionych obrażeń), **Józef Waliczek** (zginął na skutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią). Ponadto w Bieruniu Nowym 28 stycznia zamordowani zostali **Henryk** i **Maria Deriks**, brak informacji o okolicznościach i sprawcach tej zbrodni. Dostępne źródła nie pozwalają stwierdzić czy zabójstwo małżeństwa Deriksów miało związek z działaniami wojennymi i wkroczeniem Armii Czerwonej.

Lista nazwisk jest ograniczona, natomiast ofiar stycznia 1945 mogło być znacznie więcej.

Należy zauważyć, że warunki życia miejscowej ludności znacznie się pogorszyły. Przez rabunki czerwonoarmistów wiele rodzin straciło zapas po-

■ Pozostałości niemieckich umocnień nad Wisłą, model trójwymiarowy terenu, widok z portalu geoportal.gov.pl.

■ Pozostałości niemieckich umocnień na grobli, model trójwymiarowy terenu, widok z portalu geoportal.gov.pl.

■ Pozostałości niemieckich umocnień na grobli, rok 2024, fotografia z Archiwum Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji).

żywienia czy leków. Aprowizacja w warunkach frontowych była bardzo zła. Pogorszyły się warunki sanitarne. Wielu mężczyzn (często jedynych żywicieli rodzin) poległo bądź dalej przebywało w wojsku, obozach jenieckich, na pracy przymusowej czy w obozach koncentracyjnych. Powyższe czynniki wpłynęły na wzrost liczby zgonów, szczególnie wśród dzieci.

Starcia pozostawiły po sobie także straty materialne.

Uszkodzonych zostało wiele zabudowań, niektóre spłonęły, jak położona przy Wiśle karczma Emila Hadamitzkiego. Wysadzone zostały mosty. Po wojnie oceniono, że w Bieruniu Starym zniszczonych zostało ok. 5 % zabudowań. Szczęśliwie żaden z pocisków nie trafił składu pocisków zlokalizowanego przy ko-

ściele pw. św. Bartłomieja. Powszechne były rekwizycje majątków, w szczególności żywności i zwierząt gospodarczych, co było bardzo dotkliwe w warunkach mroźnej zimy. Straty dokonane przez czerwonoarmistów wyceniono na **1 631 850 złotych**. Dodatkowo na okolicznych terenach zalegało wiele pocisków, bomb itp.

Podsumowanie

Styczeń 1945 roku bez wątpienia był najgorszym okresem dla bierunian w całym XX wieku. Śmierć i zniszczenie nigdy dotychczas nie doświadczły tak silnie tego terenu i jego mieszkańców. Niestety niedługo potem miały miejsca wydarzenia, które dziś znamy pod nazwą „Tragedia górnośląska”. Jest to jednak temat na odrębną publikację. Niniejsza praca nie

wyczerpuje tematu całkowicie. Spowodowane jest to głównie poprzez rozbieżności w przekazach źródłowych, a także przez brak bezpośrednich, wiarygodnych źródeł. Upływ czasu nie pomógł w zachowaniu pamięci o opisywanych wydarzeniach, wielu bezpośrednich świadków już zmarło.

Podziękowania

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które udzieliły pomocy przy pracy nad artykułem, w szczególności **ks. Proboszczowi Marcinowi Maszczykowi**.

PROŚBA

Badania nad tym trudnym dla Bierunia czasem wciąż trwają. Dlatego też prosimy wszystkie osoby posiadające jakiegokolwiek informacje o walkach ze stycznia 1945 roku, zabójstwie małżeństwa Deriks oraz o marszu śmierci, o przekazanie ich Muzeum. Kontakt pod numerem telefonu: **32 783 46 92**, bądź mailowo: **zbiory@muzeum.bierun.pl**. Będziemy wdzięczni za każdą informację.

BIBLIOGRAFIA

Źródła archiwalne:

- Archiwum parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bieruniu Nowym;
- Księga zgonów 1945;
- Archiwum parafii Trójcy Przenajświętszej w Chelmie Śląskim;
- Kronika parafii trójcy Przenajświętszej w Chelmie Śląskim;
- National Archives and Record Administration USA, NARA;
- Records of the Defense Intelligence Agency, Aerial Photographs;
- Centralne Archiwum Ministerstwa Obrony Federacji Rosyjskiej, TsAMO RF;
- Muzeum Miejskie w Bieruniu (w organizacji).

Akty prawne:

- Erlaß Hitlers über die Bildung des Deutschen Volkssturms vom 25.09.1944.

Relacje publikowane:

- Wspomnienia ks. Jana Trochy: Przebieg wypadków wojennych [w:] Lysko Alojzy, *Łosy Górnoślązaków w dwudziestym wieku*, b.m.w. 2013.

Relacje niepublikowane:

- Wspomnienia mieszkanki Bierunia Starego (dane nie zostały podane, gdyż ta osoba chciała zachować anonimowość);
- Wspomnienia Joanny Winiarskiej z dnia 15.01.2025 (w zbiorach Muzeum Miejskiego w Bieruniu (w organizacji)).

Opracowania:

- *Bieruń monografia historyczna*, red. Kaczmarek Ryszard, Myszor Jerzy;
- Delowicz Jan, *Śladem krwi. Marsz śmierci więźniów oświęcimskich przybyłych do Rzędówki i poprowadzonych na zachód*;
- Długajczyk Edward, *Bieruń Stary w dokumentach archiwalnych. Materiały do planu zagospodarowania przestrzennego z lat 1946-1947*;
- Długajczyk Edward, *Trudne lata nadziei. Bieruń Stary 1945-1950*;
- Caban Artur, *Ks. Jan Trocha w dokumentach i wspomnieniach. W stulecie urodzin*;
- Ganobis Henryk, Lysko Alojzy, *Ożywieni przez miłość i pamięć. Ofiary wojen 1914-1918 i 1939-1945 z Nowego Bierunia i okolic*;
- Golus Roman, Sapek Ryszard, *Duchy żołnierzy ze świerczyńskiej owczarni. Krwawe starcie Armii Czerwonej z Wehrmachtem*;
- Gołębiowski Janusz, *Pierwsze lata 1945-1947*;
- Kaczmarek Ryszard, *Górny Śląsk podczas II wojny światowej: między utopią niemieckiej wspólnoty narodowościowej a rzeczywistością okupacji na terenach wcielonych do Trzeciej Rzeszy*;
- Kaczmarek Ryszard, *Kiedy wojna była codziennością Bieruń Stary 1939-1945*;
- Kaczmarek Ryszard, *Pod rządami gauleiterów: elity i instancje władzy w rejencji katowickiej w latach 1939-1945*;
- Kallis Aristotle, *Nazi propaganda and the Second World War*;

- Kasprzak Dominik, Kasprzak Marcin, *Niemieckie fortyfikacje linii b2 z lat 1944-1945. Imielin - Bielsko-Biała - Żywiec - Zwardoń*;
- Miś Janusz, *W ogniu walk 1945 roku. Część 1. Przełamanie linii Wisły i Przemszy*;
- Miś Janusz, *W ogniu walk 1945 roku. Część 2*;
- Musiał Filip, *Zbrodniarze spod czerwonej gwiazdy*;
- Nyga Jerzy, *Pamiętki przeszłości Bierunia. Zabudowa miejska. Kopiec. Grobel*;
- Orlik Zygmunt, *Pamiętny rok 1945 na Ziemi Pszczyńskiej*;
- Strzelecki Andrzej, *Głosy Pamięci t.1 Ewakuacja, likwidacja i wyzwolenie KL Auschwitz*;
- Sztoler Grzegorz, *Wyrwane z zapomnienia. O przeszłości Bierunia*;
- Trzacz Bogusław, *„Dobijemy wroga w jego barłogu”. Armia Czerwona na Górnym Śląsku*;
- Tracz Bogusław, *Gehenna „wyzwolenia”. Zbrodnie sowieckie na Górnym Śląsku w 1945 roku*;
- Węcki Mirosław, Fritz Bracht (1899-1945). *Nazistowski zarządca Górnego Śląska w latach II wojny światowej*;
- Wieczorek Jan, *Łopowieści spod podugorskich lip*;
- Woźniczka Zygmunt, *Represje na Górnym Śląsku po 1945 roku*;
- Woźniczka Zygmunt, *Spółeczeństwo Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego wobec nowej rzeczywistości po 1945 roku (zarys problemu)*.

Rok 2025 jest rokiem trzech stuleci w Bieruniu! Swoje jubileusze obchodzą:

Klub Sportowy UNIA Bieruń Stary, jednostka **OSP Bieruń Nowy** oraz **Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa**.

Wszystkie te podmioty swoją działalność rozpoczęły 1925 roku.

Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa 100 lat na straży dziejów Bierunia, Śląska i Polski

W 2022 r. Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bieruniu Nowym obchodziła 100-lecie konsekracji kościoła i odprawienia w nim pierwszej Mszy Świętej. Te lokalne, bliskie nam sprawy spletały się z wydarzeniami o charakterze globalnym, a przede wszystkim z odrodzeniem się Państwa Polskiego, a później z najnowszą historią Polski. Dziś zbliżamy się do kolejnego jubileuszu, a mianowicie 100-lecia erygowania parafii pod wezwaniem NSPJ, który przypadnie 1 sierpnia tego roku.

Również przy tym jubileuszu, możemy dopatrywać się powiązań historycznych z przekształceniami o charakterze szerszym, jakie miały miejsce 100 lat temu, kiedy tworzona była Diecezja Katowicka. Przyłączenie części Górnego Śląska do Polski nie przesądziło jeszcze o zmianie przynależności diecezjalnej tego terenu, który ciągle pozostawał pod jurysdykcją biskupa wrocławskiego. W 1925 r. papież utworzył Diecezję Katowicką, w której znalazł się, m.in. powiat pszczyński w tym Bieruń Nowy.

Można, zatem powiedzieć, że Diecezja Katowicka i Parafia NSPJ w Bieruniu Nowym są rówieśnikami, a w 2025 r. świętować będą jubileusz 100-lecia swojego powstania.

Z tej okazji w Bieruniu, będzie miało miejsce kilka wydarzeń - religijnych, ale też innych o charakterze kulturalnym. Jednym z nich to wydanie książki (monografii parafii), gdzie autorzy pewnie przybliżą czytelnikom wydarzenia z okresu, ostatnich 100 lat parafii. Już dzisiaj możemy zdradzić, że znajdziemy tam odpowiedzi na kilka pytań, które wcześniej nie były zadawane, jak: co było powodem, że parafia, a wcześniej kościół przyjęły patronat NSPJ, kto o tym decydował, jak wydarzenia II Wojny Światowej odbiły się na życiu religijnym w Bieruniu Nowym itp. Autorzy liczą na zainteresowanie parafią, jako wspólnotą wiernych świeckich, pokazując ludzi zorganizowanych w różnorodne grupy parafialne. Jednocześnie pokazują też suche dane liczbowe z życia parafii, ujęte w statystyczne wykresy.

Tak to było na początku

W pierwszej połowie XIX wieku, kiedy to Górny Śląsk znajdował się w granicach państwa Pruskiego, Nowy Bieruń, wówczas Neuberun powstawał na gruntach istniejących tutaj gmin: Zabrzega, Porąbka i Kopciowic. Tutejsza ludność od pokoleń posługiwała się językiem polskim (gwarą śląską) i była wyznania katolickiego - nie posiadała jednak swojego kościoła i przynależała do okolicznych parafii: lędziń-

skiej, chełmskiej, a wcześniej oświęcimskiej. Miejsco- wi katolicy stale dążyli do budowy kościoła i utworzenia własnej parafii. Nie było to łatwe, bowiem na terenie Nowego Bierunia masowo osiedlały się całe rodziny sprowadzane z głębi państwa Pruskiego - najczęściej ewangelicy. To owi przybysze, przy systemowym wsparciu władz pruskich, doprowadzili w 1909 r. do wybudowania pierwszej na tym terenie świątyni - kaplicy ewangelickiej.

Katolicy, których tu była większość, musieli zadowolić się nabożeństwami odprawianymi w poczekalni budynku miejscowej stacji kolejowej.

Jednakże minęło zaledwie kilka lat, gdy po I Wojnie Światowej w okresie plebiscytowym zarysowała się perspektywa włączenia tej części Górnego Śląska do Polski. Po kolejnych Powstaniach Śląskich, w których mieszkańcy Nowego Bierunia mieli swój znaczący udział, rozpoczął się z tego terenu odpływ ludności pochodzenia niemieckiego, a kaplica ewangelicka została opuszczona. W tej sytuacji katolicy z gmin Bieruń Nowy i Czarnuchowice w 1922 r. wykupili kaplicę od zboru ewangelickiego. Jeszcze w tym samym roku, 5 listopada 1922 r. doprowadzili oni do konsekracji obiektu na świątynię katolicką. Budynek był jednak stanowczo za mały, mógł pomieścić jedynie 160 wiernych, podczas gdy przewidywano wielkość parafii na ponad 2 000 dusz. To też od razu czyniono starania o jego rozbudowę. W maju 1925 r. uzyskano zgodę na powiększenie kościoła, a budowę ukończono jeszcze tego samego roku, powiększając jego powierzchnię ponad dwukrotnie.

Równoległe 29 lipca 1925 roku erygowano w Bieruniu Nowym parafię pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Kościół wymagał teraz urządzenia wnętrza. W 1925 r. pracownia w Pawłowicach wykonała w drewnie ołtarz główny w stylu barokowym, poświęcony Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, ufundowany przez kolejarzy i górników. Wkrótce ufundowano oł-

Kościół NSPJ - widok współczesny.

tarz boczny pw. Matki Bożej oraz drugi ołtarz boczny pw. św. Józefa, które wykonane zostały przez pracownię Sklorza z Bierunia Starego. Cenne witraże do kościoła wykonano później, prawdopodobnie w okresie II Wojny Światowej.

Po wojnie społeczność Bierunia Nowego przystąpiła do naprawy szkód, oraz uzupełnienia wyposażenia kościoła. W latach 1949-1958 ufundowano: obrazy Drogi Krzyżowej (jest to kopia dzieła Gebharda Fugla, wykonana przez Jana Nygę), nową chrzcielnicę (wykonanie - rzeźbiarz Józef Rapała), ambonę, ołtarz boczny pw. św. Teresy, ołtarz boczny pw. św. Antoniego (wykonanie - Wiktor Jaromin, rzeźby ołtarzowe - Józef Rapała, obrazy - Jan Nyga) W 1958 r. krakowski artysta rzeźbiarz Józef Rapała wykonał figurę Najświętszego Serca Pana Jezusa, którą umieszczono w ołtarzu głównym.

Architektura budynku kościoła, styl, jakość, wysokie walory artystyczne witraży i wyposażenia kościoła czyniły go jednym z najpiękniejszych w okolicy.

W późniejszym czasie te cechy zdecydowały, że budynek kościoła został wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków. Lata 1971-1976 to okres, kiedy w wystroju kościoła NSPJ w Bieruniu Nowym przeprowadzono daleko idące zmiany. Przystąpiono do realizacji zaleceń Soboru Watykańskiego II dot. zmian w liturgii i w związku z tym wyposażenia prezbiterium i samego ołtarza. Nowa aranżacja wnętrza kościoła z wykorzystaniem elementów metaloplastyki z blachy miedzianej i mosiężnej, opracowana przez inż. Teofila i została zaakceptowana przez Komisję Sztuki Sa-

kralnej w 1973 r. Dla realizacji tego projektu konieczne było usunięcie balasek, ambony i zabytkowego ołtarza głównego. Wielu parafian nie mogło pogodzić się z utratą tak wielu elementów dziedzictwa kościelnego i zabezpieczyła je przed zniszczeniem, na plebanii bądź w prywatnych zbiorach. Większość jednak przepadła bezpowrotnie. Na szczęście, zachowała się dokumentacja fotograficzna zabytkowego wystroju, co daje nadzieję na jego odtworzenie w przyszłości. Brak akceptacji wystroju z metaloplastyką, doprowadziły do powstania nowej aranżacji wnętrza kościoła, która przetrwała do dnia dzisiejszego, choć jest przez wielu traktowana, jako tymczasowa. Jej autorem i wykonawcą malowideł był prof. Adam Romaniuk.

W 2012 r. grupa parafian NSPJ zainicjowała budowę tradycyjnych organów kościelnych.

Autorem projektu był prof. Julian Gembalski, a wykonawcą firma Marka Cepki. Dzięki pomocy Gminy Bieruń, zostały one zbudowane i poświęcone w 2014 r. W swojej niedługiej, aczkolwiek burzliwej historii, losy Bierunia Nowego i nowobieruńskiej parafii jeszcze raz złączyły się z losami Polski i jej najnowszą historią. W 1981 r. w czasie pamiętnego strajku w kopalni Piast w Bieruniu Nowym to księża z parafii NSPJ modlili się z górnikami na cechowni przed ołtarzem św. Barbary, a na dole kopalni udzielali górnikom otuchy i porady. W 1985 r. z parafii NSPJ w Bieruniu Nowym wydzielila się parafia górnicza pw. św. Barbary, a w 1998 r. poświęcony został kościół pw. św. Barbary, którego budowie patronowała nowobieruńska Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Norbert Jaromin

Przed nami kolejna odsłona zimowych ferii w BOK-u. KULTURALNE FERIE w Bieruńskim Ośrodku Kultury

Już niebawem zapraszamy naszych najmłodszych na bajki na wielkim ekranie, które w tym roku odbywać się będą w KT „Jutrzenka” oraz w DK „Remiza”.

Przygotowaliśmy wyjątkowe propozycje, które mamy nadzieję, zachwycą niejednego kinomaniaka. Dodatkowo, na każdego małego widza czekać będzie niespodzianka!

Wstęp na seanse jest wolny, a repertuar poszczególnych bajek znajduje się na plakacie.

Ferie, to także idealny moment, aby zabrać swoje pociechy do teatru!

Dlatego też 24 lutego w DK „Gama” odbędzie się wyjątkowy spektakl pt. „Bajka o smoku Kubie”, w wyk. Gliwickiego Teatru „A”. Jeżeli chcecie, żeby Wasze dzieci przeżyły magiczne chwile, rozwinęły swoją wyobraźnię oraz przeniosły się w świat fantazji, zapraszamy na przedstawienie pełne ciepłego humoru i zabawy baśniowymi konwencjami!

„Bajka o smoku Kubie” to historia dobrodusznego smoka, który stawi czoła przeciwnościom, okaże dobre serce

potrzebującym... i na pewno nie będzie nikogo straszył!

Koszt: 30 zł/ z kartą mieszkańca 25 zł.

Bilety do nabycia w KT „Jutrzenka”, DK „Remiza” oraz na stronie biletyna.pl

26 lutego do DK

„Remiza” zapraszamy wszystkie dzieci na bal przebierańców, podczas którego nie zabraknie gier i zabaw oraz wyśmienitej zabawy, o którą zadba Pan Humorek.

Gwarantujemy, że po spotkaniu z nim, każde dziecko wyjdzie z balu pełne radości z uśmiechem od ucha do ucha, pełne pozytywnych emocji i miłych wspomnień!

Przebrania i kolorowe stroje mile widziane!

Koszt: 25 zł dziecko, opiekun - wstęp wolny. Liczba miejsc ograniczona.

Bilety do nabycia w KT „Jutrzenka” oraz DK „Remiza”.

Swoją ofertę zajęć podczas ferii, przygotowała także Miejska Biblioteka Publiczna nr 1 i 2.

Tym razem będzie to cykl zajęć pod nazwą: „Z biblioteką w sztukę”, podczas której będzie można m.in. stworzyć własne arcydzieło, czy wziąć udział w tajnej misji pt. „Kto ukradł obraz?”. Na zajęcia obowiązują zapisy, a liczba miejsc jest ograniczona.

Mamy nadzieję, że tegoroczna oferta przypadnie naszym miłośnikom do gustu i po raz kolejny spotkamy się w naszych placówkach, tak licznie jak w zeszłym roku!

Szczegółowe informacje dotyczące wszystkich wydarzeń znajdują się na plakatach, stronie Bieruńskiego Ośrodka Kultury oraz pod nr. telefonu (32)216-40-16.

Czym jest scrapbooking?

W czwartek 30 stycznia w Domu Kultury „Gama” odbyły się niezwykle warsztaty tworzenia kartek okolicznościowych metodą scrapbookingu. Warsztaty były przeznaczone głównie dla dorosłych uczestników.

Czym jest scrapbooking? To przede wszystkim sztuka tworzenia pamiątkowych albumów ze zdjęć, wycinków z gazet, pieczętek, wstążek, ale także kartek okazjonalnych, zaproszeń na rodzinne wydarzenia oraz opakowań na drobne upominki. Podczas warsztatów prowadzonych przez instruktorkę Bieruńskiego Ośrodka Kultury Adrianę Zając, uczestnicy tworzyli kartki pełne emocji z myślą o ukochanych osobach. Poza klasycznym wykonaniem metody scrapbookingu, powstały prace o ciekawej trójwymiarowej formie, które można rozłożyć, ustawić na półce i podziwiać. Wbrew pozorom stworzenie takiej kartki jest czasochłonne, wymaga zaangażowania i kreatywności. Licznie przybyli uczestnicy wykazali się wyjątkowym zacięciem do tworzenia kartek scrapbookowych i stworzyli prawdziwe, małe, papierowe dzieła sztuki, które na pewno zostały podarowane komuś bliskiemu.

Na prośbę uczestników o kontynuację takich warsztatów, organizujemy już kolejne! Odbędą się 6 marca 2025 r., o godz. 17:00, w DK „Gama” (ul. Chemików 39a) w cenie 30 zł, z kartą mieszkańca 25 zł, która obejmuje pokrycie kosztów materiałów plastycznych. Ilość miejsc ograniczona, prosimy zapisywać się pod numerem 32 216 40 16 lub osobiście w KT „Jutrzenka”.

Na prośbę uczestników o kontynuację takich warsztatów, organizujemy już kolejne! Odbędą się 6 marca 2025 r., o godz. 17:00, w DK „Gama” (ul. Chemików 39a) w cenie 30 zł, z kartą mieszkańca 25 zł, która obejmuje pokrycie kosztów materiałów plastycznych. Ilość miejsc ograniczona, prosimy zapisywać się pod numerem 32 216 40 16 lub osobiście w KT „Jutrzenka”.

Bieruński Ośrodek Kultury
oraz
Miejska Biblioteka Publiczna nr 1 i 2 w Bieruniu
zapraszają na

kulturalne ferie 2025

w mieście
Bieruń

17.02	Bajka na wielkim ekranie godz. 10.00 WSTĘP WOLNY! DK „Remiza”, ul. Remizowa 19
18.02	Bajka na wielkim ekranie godz. 10.00 WSTĘP WOLNY! KT „Jutrzenka”, ul. Spiżowa 4
19.02	Bajka na wielkim ekranie godz. 10.00 WSTĘP WOLNY! DK „Remiza”, ul. Remizowa 19
20.02	Bajka na wielkim ekranie godz. 10.00 WSTĘP WOLNY! KT „Jutrzenka”, ul. Spiżowa 4
* 20.02	„Z biblioteką w sztukę” godz. 9.30-11.30 MBP nr 2, ul. Jagiełły 1
** 24.02	Spektakl „Bajka o smoku Kubie” DK „Gama”, ul. Chemików 39a Bilet w cenie 30zł/os.
26.02	Bal przebierańców z atrakcjami godz. 11.00-13.00 Bilet w cenie 25zł/os. DK „Remiza”, ul. Remizowa 19
* 27.02	„Z biblioteką w sztukę” godz. 9.30-11.30 MBP nr 1, ul. Chemików 45
28.02	Bajka na wielkim ekranie godz. 10.00 WSTĘP WOLNY! KT „Jutrzenka”, ul. Spiżowa 4 DK „Remiza”, ul. Remizowa 19

* OBOWIĄZUJĄ ZAPISY
** ZNIŻKA NA KARTĘ MIESZKAŃCA

Młodzież poszukiwana do wspólnego działania!

Bieruński Ośrodek Kultury zaprasza osoby w wieku 13-19 lat (nie studiujące) z Bierunia lub z okolicznych miejscowości (które liczą mniej niż 20 tys. mieszkańców) do wspólnego napisania wniosku w ramach Konkursu „Małe Granty” programu „Równać Szanse 2025” Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Zadaniem młodzieży będzie wybranie jednej inicjatywy, którą będą chcieli zrealizować, złożenie wniosku o dofinansowanie wspólnie z koordynatorką projektu z Bieruńskiego Ośrodka Kultury, a po przyznaniu funduszy - realizacja inicjatywy. Pomysł ma wyjść od młodzieży, ma odpowiadać na ich potrzeby, dotyczyć tego, co dla młodzieży jest ważne, co ich interesuje. Nie ma żadnych ograniczeń co do samych pomysłów, to

może być projekt teatralny, muzyczny, sportowy, naukowy, może to być festiwal kolorów, piana party itp. Można zdobyć nawet do 12 tysięcy złotych na projekt! Zachęcamy wszystkich zainteresowanych młodych do przyścia na pierwsze spotkanie, które odbędzie się 13 lutego 2025 r., o godz. 16:00, w DK „Gama” (ul. Chemików 39a). W razie pytań prosimy kontaktować się z sekretariatem Bieruńskiego Ośrodka Kultury pod numerem: 32 216 40 16.

Konkurs recytatorski Mały OKR PO RAZ PIĄTY W BIERUNIU!

Lubisz opowiadać, recytować, a może twoim zamiłowaniem jest poezja śpiewana?

19 marca w Bieruńskim Ośrodku Kultury, odbędą się miejskie eliminacje do konkursu recytatorskiego Mały OKR 2025,

którego organizatorem Instytut Korfantego.

Do udziału w konkursie zapraszamy dzieci i młodzież ze szkół podstawowych z klas 0 - VIII.

Konkurs recytatorski Mały OKR ma służyć pielęgnowaniu kultury języka ojczystego, a także rozbudzaniu wśród dzieci i młodzieży zainteresowania sztuką recytacji. Udział w eliminacjach wzmacnia zainteresowanie uczestników literaturą piękną i pozwala skonfrontować swoje umiejętności ze zdolnościami innych osób. To także idealna okazja, aby spróbować swoich sił na scenie oraz zwiększyć pewność siebie!

Na zgłoszenia czekamy do 14 marca.

Przesłuchania odbędą się w KT „Jutrzenka” 19 marca /od godz. 9.00/. Prezentacje będą oceniane przez niezależne, zewnętrzne jury.

Szczegółowe informacje wraz z regulaminem i kartą zgłoszenia znajdują się na stronie Bieruńskiego Ośrodka Kultury.

(BOK)

22 lutego zapraszamy na wyjątkowe wydarzenie.

„Bez Puenty Impro Show” w DK Gama!

Bez Puenty Impro Show! - spektakl komediowy pełen humoru, spontaniczności i niezapomnianych emocji w wykonaniu grupy Bez Puenty Impro.

Bez Puenty Impro to grupa aktorów, muzyków i improvizatorów z Mysłowic, która od 2020 roku tworzy spektakle pełne humoru i energii. Gościli, m.in. na deskach Teatru Rozrywki w Chorzowie oraz w Kinoteatrze „Rialto” w Katowicach. Współorganizowali Festiwal Impro na Śląsku takie jak: ŚFISTAK (Śląski Festiwal Improvizacji Scenicznej) oraz MILF (Mysłowicki Impro Live Festiwal).

Wystąpili także na znanym Krakowskim Festiwalu - Improfest (podczas Nocnego Grania).

Każdy ich spektakl cieszy się ogromną popularnością, a widzowie pękają w szwach!

Bez Puenty Impro Show to wieczór, który rozbawi Was do łez i zostanie w pamięci na długo. Zobaczycie dynamiczne, krótkie sceny tworzone na żywo, w oparciu o sugestie publiczności.

Każda chwila to eksplozja humoru, a improvizatorzy wkładają całe

serce, by zabrać widzów w świat nieprzewidywalnej komedii.

Przekonajcie się sami, jak wygląda sztuka tworzona tu i teraz - bez scenariusza, ale z ogromną dawką charyzmy i energii!

Niezapomniane emocje, dużo śmiechu i wieczór pełen dobrej zabawy gwarantowany!

Bilety do nabycia w KT „Jutrzenka” oraz na stronie biletyna.pl.

(BOK)

Eliminacje miejskie do

Konkursu recytatorskiego Mały OKR

w Bieruńskim Ośrodku Kultury

Zgłoszenia do **14 marca 2025**
Przesłuchania w KT „Jutrzenka” **19 marca 2025**
Konkurs dla uczniów szkół podstawowych od 0 do VIII klasy

Więcej informacji na stronie www.bok.bierun.pl i fanpage'u Bieruńskiego Ośrodka Kultury

SPEKTAKL KOMEDIOWY

BEZ PUENTY! IMPRO SHOW

Bilety:
35 PLN
z Bieruńską Kartą Mieszkaniową: **30 PLN**

22.02.2025
godz: 18:00
Dom Kultury GAMA
ul. Chemików 39a

Bilety dostępne na portalu biletyna.pl oraz w kasie Bieruńskiego Ośrodka Kultury

PONAD MILION ZŁOTYCH

dotacji dla bieruńskich klubów sportowych

► Burmistrz Bierunia **SEBASTIAN MACIOŁ** podpisał umowy na dotację dla klubów sportowych działających w mieście. Łączna kwota na 2025 rok wynosi **1 010 800 zł**.

Kluby, które otrzymały dotacje:

- Uczniowski Klub Sportowy UNIA Bieruń (badminton) - **252 684,56 zł**
- Klub Sportowy UNIA Bieruń Stary - **217 060,15 zł**
- Uczniowski Klub Sportowy Bieruńska Akademia Piłkarska PIAST GOL Bieruń (piłka nożna) - **251 534,39 zł**
- Stowarzyszenie BIG BUDO POLSKA (sporty walki) - **28 861,14 zł**
- Klub Sportów Walki „BUSHIDO” (kickboxing) - **14 539,49 zł**
- Klub Sportowy „RONIN” Bieruń (sporty walki) - **47 702,99 zł**
- Uczniowski Klub Sportowy „WALKER” (chód sportowy) - **11 860,38 zł**
- Klub Sportowy „UNIA” Bieruń Stary (skat) - **22 813,09 zł**
- Ludowy Klub Jeździecki „SOLEC” w Bieruniu (jeździectwo) - **68 351,90 zł**
- Klub Strzelectwa Sportowego „PIAST” (strzelectwo sportowe) - **95 391,91 zł**

Podpisanie umów w Urzędzie Miejskim w Bieruniu.

NINANKI

robią ogólnopolską karierę

Jeden z odcinków popularnego cyklu Atleci, emitowanego w telewizji Polsat Sport, został zrealizowany w Bieruniu.

► **Ninanki to innowacyjny program aktywizacji ruchowo-muzycznej dzieci i kształtowania prawidłowych wzorców ruchu, opracowany przez prof. Krzysztofa Fickę z Galen Rehabilitacja w Bieruniu. Projekt ten wzbudza coraz szersze zainteresowanie w Polsce i nie tylko. Ostatnio telewizja Polsat Sport poświęciła mu odcinek w popularnym cyklu „Atleci”. Materiał został nagrany w Przedszkolu nr 1 w Bieruniu.**

Program NINANKI opiera się na siedmiu podstawowych wzorcach ruchu, których symbolami są wesołe, specjalnie zaprojektowane dla programu zwierzątka. Jego realizacja rozpoczęła się pilotażowo w bieruńskim przed-

szkolu nr 1, do którego chodził prof. Krzysztof Ficka. Ninankowe zajęcia są tam prowadzone od kilku lat. Absolwenci przedszkola mają możliwość kontynuowania tych zajęć w Szkole Podstawowej nr 1, gdzie program jest realizowany dla klas I i 2.

W drugiej bieruńskiej „podstawówce”, SP nr 3, w bieżącym roku szkolnym z zajęć korzystają uczniowie klas pierwszych.

We wszystkich gminnych placówkach oświatowych w Bieruniu (szkołach podstawowych

i przedszkolach) nauczyciele zostali przeszkoleni przez fizjoterapeutów w zakresie prowadzenia zajęć w ramach programu. Ninanki zataczają coraz szersze kręgi. Galen nawiązał też współpracę z AWF Katowice - uczelnia zamierza uruchomić program szkoleniowy dla edukatorów programu Ninanki.

O tym wszystkim można się dowiedzieć z telewizyjnego reportażu. Materiał można obejrzeć na stronie: www.polsatsport.pl.

Rekordowy Biegu Utopca i inne atrakcje

Jak zawsze, w Bieruniu sporo się działo podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W naszym mieście zebrano w sumie **87 082 złotych**.

złotych, czyli o ponad 3 miliony więcej niż w zeszłym roku. Należy pamiętać, że to jeszcze nie koniec podliczeń. Finałnie rzeczywisty wynik tegorocznej zbiórki poznamy za kilka tygodni. Swoją wkład w pobicie rekordu ma także Bieruń.

Tradycyjnie, najważniejszym punktem bieruńskiego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy był XI Bieg Utopca. To jedna z najpopularniejszych imprez rekreacyjno-sportowych w re-

Tym razem fundacja grała dla hematologii i onkologii dziecięcej. W momencie zakończenia Finału zebrana kwota wynosiła 178 531 625

gionie, znana z trudnej trasy i zimowego terminu. W jedenastej edycji wzięło udział ponad 900 zawodników (na dystansach 17 km i 5,65 km oraz nordic walking). W imprezie wzięło także udział 222 młodych biegaczy, na specjalnie dla nich przygotowanych, krótkich odcinkach. Generalnie, tegoroczny Bieg Utopca pobił frekwencyjny rekord. W ubiegłym roku na starcie zameldowało się ok. 800 zawodników. Bieg Utopca tradycyjnie rozpoczyna się na bieruńskim rynku, ale potem trasa prowadzi ulicami miasta, a częściowo w terenie leśnym w Bieruniu i Lędzinach. W tym roku warunki były dość trudne, miejscami bieg utrudniało gęste błoto. Tym większe uznanie i gratulacje dla wszystkich, którzy pokonali trasę Bieruńskiego Biegu Utopca!

Oprócz tego, w hali sportowej przy ul. Szarych Szeregów, gdzie mieściło się biuro zawodów, odbywały się wy-

darzenia towarzyszące - w tym gry i zabawy sportowe dla dzieci przygotowane przez Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji. W hali mieściło się też stoisko sztabu WOŚP, na którym można było wziąć udział w loterii fantowej i licytacjach na rzecz Orkiestry. W Bieruniu zebrano w sumie 87 082 złotych.

Organizatorami Bieruńskiego Biegu Utopca i wydarzeń towarzyszących były: Miasto Bieruń, Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji. Co roku organizację biegu licznie wspierają wolontariusze. Warto dodać, że wśród nich są pracownicy Urzędu Miejskiego, na czele z Burmistrzem **Sebastianem Maciołem**.

Na Bieruński Bieg Utopca - jak co roku - przyjechali mieszkańcy naszego partnerskiego miasta w Czechach - Morawskiego Berouna na czele z wódcą **Janem Hiczem**. Nasi czescy przyjaciele nie tylko wzięli udział w biegu, ale także zasilili skarbonkę bieruńskiego WOŚP.

JESTEŚMY Z WAMI OD 1993 R.

BIERUŃ
CI PRZAJE

Rodnia

Wydawca: Bieruński Ośrodek Kultury • ISSN 1233-4987

Redaktor naczelny: Beata Leśniewska-Filar

Adres redakcji: ul. Spżowska 4, 43-150 Bieruń • **tel:** 32 209 18 18, **e-mail:** rodnia@bok.bierun.pl

Nakład: 4000 egzemplarzy • **Skład:** Beta Media • **Druk:** Polska Press Sp. z o.o. Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Niezamówionych materiałów redakcja nie zwraca, zastrzega sobie też prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów.